

Gemeenschappelijke verklaring van de EPSU (Europese Federatie voor de publieke diensten) en de CCRE (Raad van Europese gemeenten en regio's) over de mogelijkheden en problemen van digitalisering bij de lokale en regionale overheid

**Werkdocument
11 december 2015**

❖ Context:

De overheidssector moet voorbereid zijn op het digitale tijdperk, omdat dit grote mogelijkheden biedt voor groei, concurrentievermogen en efficiëntie. De digitale economie kan echter groeien zonder nieuwe banen te creëren. Digitalisering kan zelfs leiden tot het verlies van banen, vooral in de overheidssector. Daarom zijn er overheidsinvesteringen nodig voor het creëren van arbeidsplaatsen, aanpassingsmaatregelen en een goede en geïntegreerde implementatie.

Bovendien moet de spectaculaire vermogenstoename die digitalisering naar verwachting zal genereren, eerlijk worden verdeeld over de gehele samenleving. Daarom is het behoud van een hoge mate van werkgelegenheid van essentieel belang voor de financiering van sociale zekerheidsnetwerken en sterke overheidsdiensten als belangrijke pijlers van het Europese sociale model.

Er zijn verschillende redenen voor de digitalisering van de verlening van overheidsdiensten bij de lokale overheid: de noodzaak om werkprocessen en de kwaliteit van de diensten te vereenvoudigen en te verbeteren, de invloed van de Europese Unie en haar moderniseringsagenda, aanpassing aan de globalisatie en de onderlinge verbondenheid van economieën, de impact van bezuinigingen op lokale en regionale overheden, de kwetsbaarheid van lokale financiën, de ontwikkeling van e-dienstverlening om het publiek op innovatieve en efficiëntere manieren voor te lichten enz.

In dat opzicht moeten de integratie van digitale diensten en de bijbehorende aanpassing van de organisatie van het werk en de arbeidsomstandigheden worden ondersteund met het doel om overheidsdiensten van goede kwaliteit te leveren. De verbetering van de kwaliteit en duurzaamheid van banen bij de overheid vormt een uitdaging die vraagt om een uitgebreide sociale dialoog tussen lokale en regionale overheden en hun werknemers.

De sociale dialoog is het meest geschikte middel om de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van digitalisering aan te pakken. Deze moet ook passende trainingen, levenslang leren, bijscholing en aanpassingsprogramma's ondersteunen ten bate van zowel werkgevers als werknemers bij lokale en regionale overheden.

❖ Mededeling "Strategie voor een digitale interne markt"

In haar Mededeling "[Strategie voor een digitale interne markt voor Europa](#)" bespreekt de Europese Commissie het probleem van digitalisering van overheidsdiensten, omdat de volgende zaken hierbij niet op een goede wijze worden aangepakt:

- de werkgelegenheidsdimensie en de analyse van de sociale impact van digitalisering (werknemersparticipatie en -aanpassing, sociale rechten en bescherming, collectieve onderhandeling enz.);
- en de investeringsbehoeften voor de overheidssector en de kosten en baten van de invoering van e-overheidsdiensten. Zelfs als deze elementen doorgaans, als horizontaal vraagstuk, de voornaamste trend volgen, moet hier rekening mee worden gehouden bij het implementatieproces van de strategie.

De reikwijdte van het initiatief met betrekking tot de overheidssector in de Mededeling is jammer genoeg vaag, maar benadrukt wel het streven om overheidsdiensten en -bestuur te moderniseren en om een meer kostenefficiënte manier in te voeren voor de verlening van overheidsdiensten door gebruik te maken van efficiënte 'e-diensten', 'e-beheer' en 'e-inkoop'.

Digitalisering van overheidsdiensten blijft echter een uitdaging, vooral om de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden van overheidsambtenaren en de werkorganisatie voor lokale en regionale overheden te verbeteren en om de kernwaarden van de overheid in acht te nemen.

Daarom is een effectbeoordeling van de initiatieven van de Commissie nodig voor de evaluatie van de voordelen op de korte en lange termijn voor werkgelegenheid, overheidsambtenaren en -werkgevers en burgers. In dat opzicht bieden de regels van Beter Reguleren enkele positieve instrumenten om bewustzijn te creëren en om de Commissie op te roepen om ook arbeidsomstandigheden, sociale overwegingen, gezondheids- en veiligheidsvereisten, efficiëntie bij de verlening van overheidsdiensten en respectievelijke belangen van zowel werkgevers als werknemers in de overheidssector daarin op te nemen.

➤ *Als sociale partners willen de CCRE en de EPSU de invoering van digitale diensten op de werkplek bespreken met hun aangesloten organisaties en leden en reageren op de initiatieven van de Europese Commissie met betrekking tot de volgende onderwerpen:*

- . Digitalisering moet een **open en transparant proces** zijn;
- . Vóór implementatie moet elk digitaliseringsinitiatief worden **uitgewerkt na raadpleging van lokale en regionale overheden en hun werknemers** en moet hierover collectief worden onderhandeld om ervoor te zorgen dat dit geschikt is voor zijn doel.
- . Deze raadpleging moet **uitgebreide informatie** bieden en moet **tijdig** in gang worden gezet, zodat **de digitale strategie kan worden uitgelegd** aan alle gemeenteambtenaren en gebruikers van diensten, en er een noodzakelijke **overgangperiode** mogelijk wordt gemaakt voor verleners van openbare diensten, om hen te helpen zich aan te passen en om te zorgen voor controle over digitale diensten;
- . Er moet **toezicht** worden gehouden op de gevolgen van digitalisering voor de controle over het arbeidsproces, wat het hoofddoel is van de sociale dialoog en hiervoor is een **constante en uitgebreide sociale dialoog op elk niveau** nodig;
- . Er moet **passende training** worden geboden, niet alleen in ICT maar ook in de gevolgen voor vaardigheden en rechten van werknemers;

- . Vanaf het begin van het proces moet er worden gezorgd voor toezicht op en evaluatie van het implementatieproces en daarbij moet er worden gekeken naar verschillende groepen binnen het personeelsbestand. Daarvoor is een **gedifferentieerde aanpak** nodig die alle situaties omvat (ongeacht de omvang van gemeenten, de technische, menselijke en financiële middelen, politieke agenda's enz.);
- . Digitale technologie op de werkplek moet ertoe dienen dat **werknemers verantwoordelijkheid nemen en worden ondersteund**, door werknemers meer zelfstandigheid te geven en door werkflexibiliteit te ondersteunen;
- . Digitalisering zal naar verwachting **de ontwikkeling ondersteunen van nieuwe werkvormen die gunstig kunnen zijn voor zowel werkgevers als werknemers in de overheidssector**;
- . Er moet worden gezorgd voor een grote mate van **bescherming van gegevens** van werknemers via een gemeenschappelijke reeks beveiligingsregels, waarbij wordt erkend dat overheden, in tegenstelling tot de particuliere sector, geen handelsdoeleinden hebben bij het verzamelen, verwerken en omgaan met persoonsgegevens.

Deze Gemeenschappelijke verklaring beschrijft het gezamenlijke doel van de CCRE en de EPSU om actie te ondernemen en om een kader voor een sociale dialoog op te zetten ten bate van lokale overheidsambtenaren en -werkgevers binnen hun comité voor de sociale dialoog (SSDC) over lokale en regionale overheden.

Ze zijn vastbesloten om de volgende actiepunten te ontwikkelen die ook als aanbevelingen zijn opgenomen in de gemeenschappelijke publicatie "Digitalisering van lokale overheidsdiensten in Europa" ([hier](#) beschikbaar):

- **Kijken naar de veranderingen in het werkproces die worden veroorzaakt door digitalisering;**
- **Beoordeling van de feitelijke voordelen van digitalisering voor werknemers en de verlening van diensten;**
- **Kijken naar de informatie- en trainingsbehoeften van werknemers in verschillende fasen van het implementatieproces en van verschillende groepen binnen het personeelsbestand;**
- **Bepalen hoe werknemers zich voelen over het verlies van persoonlijk/telefonisch contact met klanten na de invoering van digitale systemen;**
- **Toezicht op het optreden van skelet-/spieraandoeningen op de werkplek;**
- **Toezicht op het optreden van psychosociale aandoeningen op de werkplek;**
- **Implementatie van toezicht op ziekteverlof na de invoering van digitale systemen;**
- **Bepaling van voorbeelden van goede praktijken bij de invoering van digitalisering;**
- **Faciliteren van het delen van goede praktijken.**